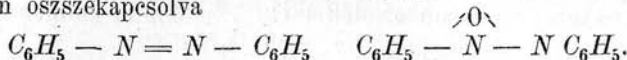
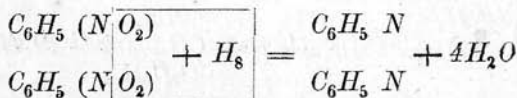

VI. Azo vegyületek képződéséről.

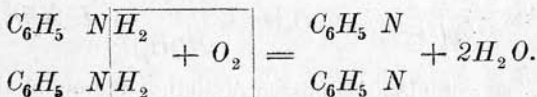
Az azo vegyületek és származékainak szöveti alkatára nézve ez idő szerint általánosan el van fogadva, hogy azokban a két légeny parány egymással directe két vagy néha egy vegyérték által van összekapcsolva

Az eddig ismert képződési módok szerint a két légeny parány két külön tömees összeillesztéséből származik, így pl.

vagy Glaser észlelése szerint

Magokra az azo vegyületek alkatára nézve sem volna lényegtelen, ha sikerülne bebizonyítani egy és ugyanazon tömeesben levő két légeny parányt lehet e azo kapcsolatba hozni.

E czélra különösen alkalmasnak látszott előttem az aniliunek két vegyértékű savakkal képződő anilidjeit tanulmányozni. Első vonalban a

látszanak alkalmasnak annak vizsgálatára vajjon a különben is könnyen élelyithető nem aromaticus parány csoportok CO , CS , C_2O_2 , nem volnának-e elégehetőek, hogy így hydrazo, illetőleg sokkal valószínűbben. Azo és azoxy vegyületek jöjjenek létre.

Az először alkalmazott élelyítő szerek mint CrO_3 és $KMnO_4$ nem vezettek czélra a mennyiben a bomlás mint alább röviden felfogom említeni más értelemben megy végbe. Czélt értem azonban a légenysav behatása által. Tömény füstölő légenysav igen erélyesen támadja meg a diphenyl sulfobugyanyt, ha ez utóbbiból elégeendő mennyiségű légenysavhoz egy bizonyos mennyiséget adunk a nyert folyadékot aztán sok hideg vízbe öntjük, nagy mennyiségű sárga tömeg válik ki.

Ez megszárítva először erős borszeszszel kezeltetik, ebben jelentékeny része feloldodik, mely oldott részből azonban mind ez ideig jól jegecedő testet nem kaptam; a borszeszeszben nem vagy csak igen nehezen oldható rész azonban, tömény légenysavval melegítve könnyen feloldodik s abból állás után apró jegecekben válik ki. Így sárga színű apró jegecekből álló testet képez.

Elemzési eredményekből ez nem más mint Tetra nitro azoxy benzol. $C_{12}H_6 (NO_2)_4 N_2O$.

Talált	$C = 39,10$	számolt	$C = 39,77$
	$H = 2,21$		$H = 1,65$
	$N = 22,60$		$N = 22,23$

Ezen vegyületet valamint a képződő mellékterményeket tüzetesebb vizsgálat alá fogom venni.

Az eddig alkalmazott két élenyítő szer CrO_3 és $KMnO_4$ által a diphenylsulfohugyany elbomlik phenyl mustár olajra és diphenylhugyanyra.

A tömény kénsav behatását szintén különös gonddal kívánám tanulmányozni. Hoffman és mások szerint ugyanis ezen anilidek mind $C_6H_5(NH_2)SO_3H$ adnak; ha azonban a behatás hasonlóan menne végbe, mint a légenysavnál ugy itt inkább az előbbi test isomerjének az oly kevésbé ismert $C_6H_5NHSO_3H$ -nak kellene képződni.

Közel álló és nem érdektelen kísérlet ezen két vegyértékű savak monophenyl vegyületeit is ily irányban vizsgálni, vajjon nem lehetne e diazo vegyületeket ily módon előállítani.

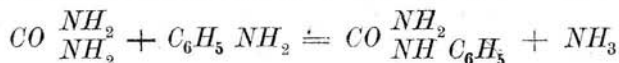
A $CS \frac{NH_2}{NHC_6H_5}$ tudvalevőleg könnyen előállítható, de nem így a $CO \frac{NH_2}{NHC_6H_5}$, mely tudomásom szerint eddigelé csak is cyan vegyületek segítségével állítottott elő.

Szükséges volt e célra tehát a testet könnyű uton nagyobb mennyiségben előállítani. Sikerült ez a következő tekintetbevételével.

Bayer szerint anilin és hugyany a következő egyenlet értelmében összehozva diphenyl hugyanyt ad

valószínű, hogy fél anynyi anilinnal így meg végbe a vegy folyamat

Tényleg anilin és hugyany ily mennyiségben zárt csövekben hevítve átalakul monophenyl hugyanyrá, mit az így nyert test elemzési eredményeiből állítom.

Légenysav behatása által e testre az előbbi nitro vegyülettől egészen eltérő jegecedett nitro testet kaptam, melyet azonban a tanév bezárása miatt nem vizsgálhattam, s e szerint összetételéről nem is akarok nézetet nyilvánítani.

Ezen sorok által leginkább háborítatlan dolgozást akarnék magamnak biztosítani.